
ANALIZĂ: Măsurile adoptate pentru limitarea efectelor negative ale crizei energetice la nivelul consumatorilor casnici. Concluzii și recomandări

Proiect derulat de:

Cuprins

Introducere	1
I. Analiza principalelor măsuri adoptate de Guvernul României pentru redresarea și echilibrarea sistemului energetic național și pentru limitarea efectelor negative ale crizei energetice la nivelul consumatorilor:	2
i) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/27.03.2022 (OUG 27/2022) și OUG 119/2022 de modificare și completare	2
ii) Ordonanța de urgență nr. 166/8.12.2022 privind unele măsuri pentru acordarea unui sprijin categoriilor de persoane vulnerabile pentru compensarea prețului la energie, suportat parțial din fonduri externe nerambursabile	9
II. Măsuri adoptate de alte state membre pentru limitarea efectelor negative generate de criza energetică	11
Concluzii și recomandări	12
Surse folosite	13

Introducere

Creșterea substanțială și volatilitatea prețurilor la energie electrică și gaze, consecințe directe generate atât de invazia militară nejustificată a Rusiei în Ucraina, cât și de fenomenele meteorologice extreme din 2022 au condus la stabilirea de urgență a unor intervenții care să atenueze efectele negative resimțite la nivelul populației.

Neagravarea fenomenului de sărăcie energetică și sprijinirea întreprinderilor vulnerabile au stat, teoretic, la baza acestor soluții temporare instituite de către guvern, însă, practic, măsurile de sprijin adoptate au influențat mult prea puțin această problemă. Pe termen scurt, compensarea prețurilor la energie electrică și gaze pentru consumatorii casnici și-a dovedit utilitatea în reducerea impactului asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile. Pe de altă parte, aceste măsuri trebuiau completate cu acțiuni mult mai detaliate cu aplicabilitate pe termen lung pentru a aborda în mod integrat toate aspectele vulnerabilității energetice.

Securitatea energetică și schimbările climatice rămân elementele cele mai importante în cursa României către un viitor cu emisii reduse de carbon care vor necesita planuri și măsuri coerente în linie cu obiectivele climatice și energetice asumate în acest proces de decarbonizare. Revizuirea Planului Național Energie și Schimbări Climatice (PNIESC) reprezintă un moment oportun pentru regândirea măsurilor pentru creșterea independenței energetice și pentru limitarea schimbărilor climatice. În acest sens, creșterea capacităților

de producere a energiei din surse regenerabile concomitent cu capacități de stocare și amplificarea măsurilor de eficiență energetică trebuie să stea la baza tuturor strategiilor energetice și climatice, luând în considerare potențialul considerabil de acțiune al României în aceste sectoare. Instrumente noi, precum Fondul Social pentru Climă creat prin revizuirea Directivei UE privind sistemul de comercializare a emisiilor de gaze cu efect de seră (ETS II), trebuie integrate în măsuri pe termen lung pentru mitigarea efectelor tranziției energetice resimțite de cei mai vulnerabili.

Acest raport analizează succint cele mai importante măsuri de sprijin adoptate de Guvernul României pentru limitarea efectelor negative ale crizei energetice la nivelul consumatorilor finali casnici, rezultatele acestora, iar partea de final conține o serie de recomandări care pot contribui la identificarea unor soluții integrate pentru reducerea sărăciei energetice și desfășurarea în continuare a tranziției energetice.

I. Analiza principalelor măsuri adoptate de Guvernul României pentru redresarea și echilibrarea sistemului energetic național și pentru limitarea efectelor negative ale crizei energetice la nivelul consumatorilor:

i. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/27.03.2022 (OUG 27/2022) și OUG 119/2022 de modificare și completare

CONTEXT:

Primul act normativ a fost adoptat în martie 2022 cu scopul de a plafona prețurile la energie electrică pentru consumatorii finali, casnici și non-casnici, ca măsură temporară pentru neagravarea fenomenului de sărăcie energetică ca urmare a creșterii prețurilor la energie electrică și gaze naturale pe fondul invaziei neprovocate a Rusiei în Ucraina. Diferența dintre prețurile de pe piața angro și cele plafonate urma să fie compensată de stat pentru furnizorii de energie. Această ordonanță a simplificat o altă schemă de compensare a consumului de energie electrică și gaze naturale introdusă pentru sezonul rece în perioada 2021-2022.

În septembrie, Guvernul a ieșit cu o nouă Ordonanță 119/2022 pentru modificarea și completarea ordonanței precedente, adoptată cu doar 5 luni înainte, pentru prelungirea perioadei de aplicare a schemei de compensare, introducerea unor noi plafoane în funcție de nivelul de consum al gospodăriei sau pentru tipuri diferite de sectoare, și modificarea și introducerea unor noi taxe pe veniturile realizate de participanții la piața de energie. Această ultimă ordonanță a fost aprobată cu modificări

prin Legea 357/13.12.2022, care a și extins perioada de aplicare a schemei de compensare până la 31 martie 2025. Principalele prevederi ale actelor normative analizate sunt prezentate sumarizat în tabelul din paginile următoare:

Inițial, plafonarea prețurilor se aplica pentru consumul de energie electrică înregistrat în perioada 1 aprilie – 31 decembrie 2020, cu variații în funcție de consumul lunar efectiv de energie electrică. Prețurile plafonate includ TVA, accize, taxe de distribuție și furnizare etc.:

- 0,68 lei/kWh pentru consumatorii casnici cu un consum mediu lunar realizat la locul de consum în 2021 mai mic sau egal cu 100 kWh;
- 0,80 lei/kWh pentru consumatorii casnici cu un consum mediu lunar cuprins între 100 kWh și 300 kWh inclusiv;
- 1 leu/kWh pentru consumatorii noncasnici.

Prin OUG 119/2022 pentru modificarea și completarea ordonanței precedente, prețurile plafonate pentru consumul de energie electrică au fost stabilite astfel:

- 0,68 lei/kWh pentru consumatorii casnici cu un consum mediu lunar realizat la locul de consum în 2021 mai mic sau egal cu 100 kWh;
- 0,80 lei/kWh pentru consumatorii casnici cu un consum lunar de maximum 255 kWh, iar pentru cei care depășesc această limită prețul plătit este cel stabilit în contractul de furnizare;
- 1 leu/kWh pentru 85% din consumul mediu lunar realizat la locul de consum în anul 2021 în cazul IMM-urilor, operatorilor economici din industria alimentară și instituțiilor publice; diferența de 15% din consum va fi facturată conform prețurilor stabilite în contractul de furnizare.
- 1 leu/kWh pentru consumul integral al instituțiilor spitalicești și cele de învățământ.

Prin Legea 357/2022 pentru adoptarea OUG 119/2022, prețurile plafonate pentru consumul de energie electrică au fost stabilite astfel:

- 0,68 lei/kWh pentru consumatorii casnici care se încadrează în următoarele categorii:
 - al căror consum lunar nu depășește 100 kWh;
 - care utilizează dispozitive medicale necesare realizării tratamentelor, în baza unei declarații pe propria răspundere;
 - care au în întreținere cel puțin 3 copii cu vârsta de până în 18 ani, respectiv 26 de ani în cazul în care urmează o formă de învățământ, în baza unei cereri și a unei declarații pe propria răspundere;
 - familii monoparentale, care au în întreținere cel puțin un copil cu vârsta de până la 18 ani, respectiv 26 de ani în cazul în care urmează o formă de învățământ, în baza unei cereri și a unei declarații pe propria răspundere.
- 0,80 lei/kWh pentru consumatori casnici cu un consum lunar cuprins între 100,01 și 255 kWh; consumul de energie electrică care depășește 255 kWh/lună se facturează la prețul de maximum 1,3 lei/kWh;
- 1 leu/kWh pentru 85% din consumul lunar realizat la locul de consum pentru instituțiile publice, altele decât cele menționate mai sus, precum și pentru locurile de consum aparținând cultelor, diferența de consum urmând a fi facturată la un preț de 1,3 lei/kWh;

- 1 leu/kWh pentru 85% din consumul lunar realizat la locul de consum, diferența de consum lunar de energie electrică urmând a fi facturată la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, în baza declarației pe propria răspundere a reprezentantului legal pentru următoarele categorii de consumatori:
 - IMM-uri;
 - Operatorii care prestează/furnizează servicii de utilități publice, METROREX, aeroporturi;
 - Operatorii economici din industria alimentară, precum și cei din domeniul agriculturii și pescuitului;
 - Autoritățile și instituțiile publice locale, serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiile și societățile comerciale de interes județean, municipal sau local, regiile autonome și toate entitățile publice și private care prestează un serviciu public;
 - Institutele naționale de cercetare-dezvoltare;
- 1 leu/kWh, pentru consumul integral al spitalelor publice și private, al unităților de învățământ publice și private, al creșelor și al furnizorilor publici și privați de servicii sociale;
- Consumatorii non-casnici care nu se încadrează în categoriile de mai sus plătesc un preț plafonat la 1,3 lei/kWh;

OUG 27/2022

În ceea ce privește consumul de gaze naturale, prețurile plafonate s-au stabilit cu următoarele variații:

- 0,31 lei/kWh pentru consumatorii casnici;
- 0,37 lei/kWh pentru consumatorii non-casnici cu un consum anual de gaze de cel mult 50.000 MWh

OUG 119/2022

În ceea ce privește consumul de gaze naturale, prețurile plafonate au rămas cele stabilite inițial, respectiv:

- 0,31 lei/kWh pentru consumatorii casnici;
- 0,37 lei/kWh pentru consumatorii non-casnici cu un consum anual de gaze de cel mult 50.000 MWh

LEGEA 357/2022

În ceea ce privește consumul de gaze naturale:

- Sunt introduși ca beneficiari ai prețului de 0,37 lei/kWh și consumatorii non-casnici din cadrul parcurilor industriale și cei din cadrul sistemelor de distribuție;
- Aplicarea prețurilor plafonate și pentru locurile de consum ale consumatorilor non-casnici racordați după 1 ianuarie 2022, în limita unui consum anual de cel mult 50.000 MWh;

Alte prevederi privesc instituirea unor măsuri de taxare a producătorilor de energie electrică și de gaze naturale:

OUG 27/2022

- Producătorii de gaze naturale (onshore/offshore) au obligația să vândă cantitățile necesare către furnizorii clienților casnici la un preț de 150 lei/MWh
- Producătorii de gaze naturale (onshore/offshore) au obligația să vândă cantitățile necesare către furnizorii producătorilor de energie termică sau direct către acești producători la un preț de 250 lei/MWh;
- A introdus un impozit de 80% pentru veniturile suplimentare ce depășesc 450 lei/MWh realizate de producătorii de energie electrică;

OUG 119/2022

- Producătorii de gaze naturale (onshore/offshore) au obligația să vândă cantitățile necesare către furnizorii clienților casnici la un preț de 150 lei/MWh
- Producătorii de gaze naturale (onshore/offshore) au obligația să vândă cantitățile necesare către furnizorii producătorilor de energie termică sau direct către acești producători la un preț de 150 lei/MWh;
- Introducerea unui preț de transfer de 100 lei/MWh pentru gazul din producția proprie utilizat la producția de energie electrică în centrale proprii;

LEGEA 357/2022

- În ceea ce privește contribuția la Fondul pentru Tranziție Energetică, sunt introduși și partenerii din contractele financiare de asigurare a riscurilor (contracte de hedging) ai producătorilor de energie electrică. Veniturile realizate din tranzacțiile de acoperire a riscurilor care sunt realizate la prețuri de peste 450 lei/kWh vor fi impozitate cu 100%.
- Sunt exceptate de la obligația de plată a contribuției capacitățile de producție puse în funcțiune după 1 aprilie 2022;
- Se elimină contribuția la Fondul de Tranziție Energetică a exportatorilor de energie electrică.

- Acest impozit nu se aplică capacităților de producție puse în funcțiune după intrarea în vigoare a actului normativ

- Introducerea unui impozit de **100%** pe profitul realizat de exportatorii de energie electrică, contribuție la **Fondul de Tranziție Energetică**.
- Creșterea impozitului pentru producătorii de energie electrică la 100% pentru prețurile ce depășesc 450 lei/MWh;
- Introducerea unui impozit de 100% pentru veniturile celorlalți actori ai pieței de energie (traderi, agregatori, furnizori) ce depășesc 2% din prețurile de achiziție ale energiei revândute.
- Introducerea unui plafon de preț de 1.300 lei/MWh pentru calcularea sumelor de decontat de către ANRE pentru furnizorii de energie electrică.
- Aceste contribuții nu se aplică capacităților de producție puse în funcțiune după 1 septembrie 2022.

Comentarii

- De la bun început trebuie menționat faptul că niciunul dintre aceste acte normative nu a fost aprobat cu scopul de a stimula reducerea consumului de energie, instituirea prețurilor plafonate și compensarea acestora de la bugetul de stat pentru marea majoritate a consumatorilor neavând influența necesară de a încuraja adoptarea unor comportamente de consum responsabile.
- Numeroși experți în domeniul energiei, reprezentanți ai asociațiilor de profil, chiar și reprezentanți ai autorităților de reglementare în energie au avertizat despre impactul acestor prevederi asupra funcționării eficiente a pieței de

energie la nivel național. A fost evidențiată probabilitatea ca aceste prevederi să afecteze într-un mod semnificativ situația financiară a furnizorilor și distribuitorilor de energie, prin nerecunoașterea pierderilor financiare în modalitățile de rambursare a costurilor^{4,5} dublate de întârzierea autorităților în rambursarea efectivă a acestor cheltuieli; precum și blocarea investițiilor în sectorul energiei regenerabile⁶, atât de necesare pentru accelerarea tranziției energetice, tot prin nerecunoașterea tuturor cheltuielilor suportate de producătorii de energie regenerabilă în formula de impozitare prevăzută de lege. În acest ultim caz, legiuitorii au intervenit din nou asupra cadrului de reglementare prin noua Ordonanță 153/2022.

- În ceea ce privește gradul de transparență și de consultare publică, reprezentanți din domeniul energetic au criticat maniera total netransparentă de elaborare și adoptare a acestor prevederi, fără o consultare extensivă a actorilor din piață și fără a avea la bază analize și studii de impact.
- Revenind la scopul acestor ordonanțe, respectiv acela de a institui măsuri temporare pentru neagravarea fenomenului de sărăcie energetică la nivel național, nu este clar modul în care și dacă aceste măsuri au redus sărăcia energetică la nivelul populației. Deși consumul final de energie electrică la nivelul populației a scăzut cu 9,3% în 2022 față de 2021⁷, mult datorită temerii cetățenilor referitor la o creștere masivă la facturile de energie, datele statistice disponibile evidențiază totuși o creștere a ponderii populației care se confruntă cu dificultăți în asigurarea unui confort termic adecvat în locuință în 2022 comparativ cu 2021, la fel și în cazul gospodăriilor care declară restanțe la facturile la utilități (fig.1, fig.2). Într-adevăr, această tendință de creștere a fost înregistrată în cazul majorității statelor membre, însă România se situează printre țările cu cea mai mare creștere a acestor indicatori în 2022 (fig.3, fig.4), fapt ce semnalează că măsurile adoptate nu conduc la o reducere semnificativă a efectelor negative generate de creșterea prețurilor la energie.

Ponderea populației din România care nu își poate asigura un confort termic adecvat al locuinței 2012-2022

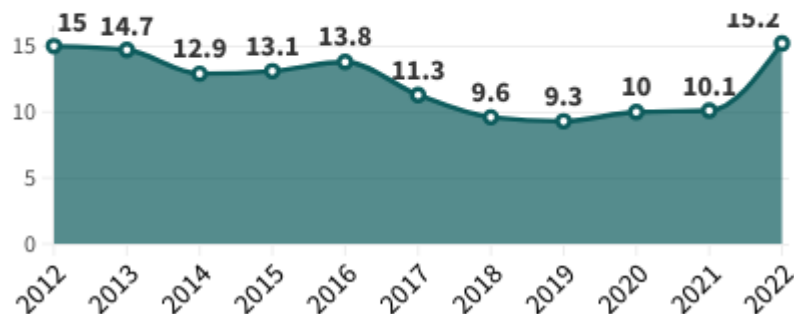

Fig.1 - Sursă EUROSTAT, accesat iunie 2023

Evoluția ponderii gospodăriilor din România care declară restanțe la facturile de utilități, 2013-2022

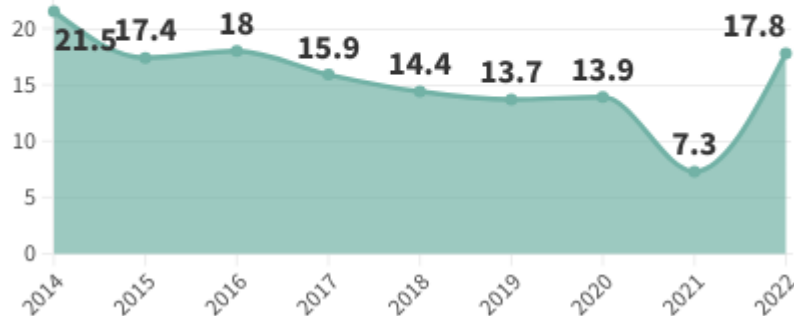
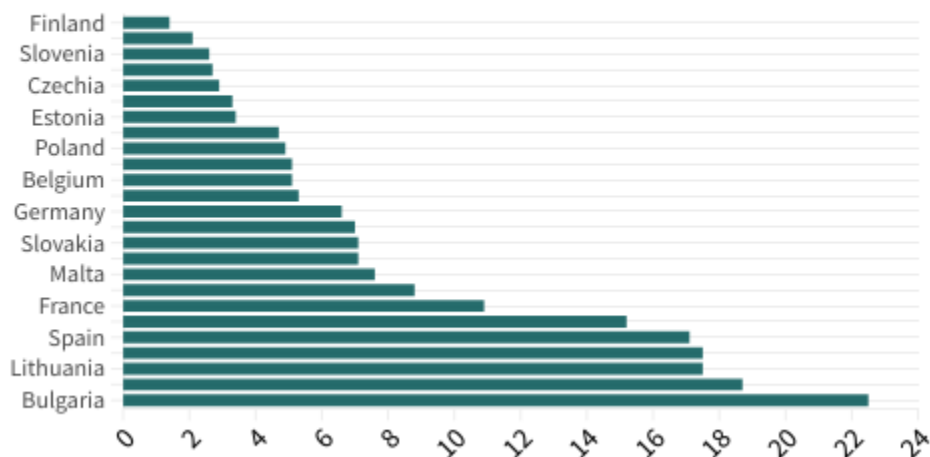

Fig.2 - Sursă EUROSTAT, accesat iunie 2023

Ponderea populației care nu își poate asigura un confort termic adecvat al locuinței 2022

Ponderea gospodăriilor care declară restanțe la facturile la utilități, 2022

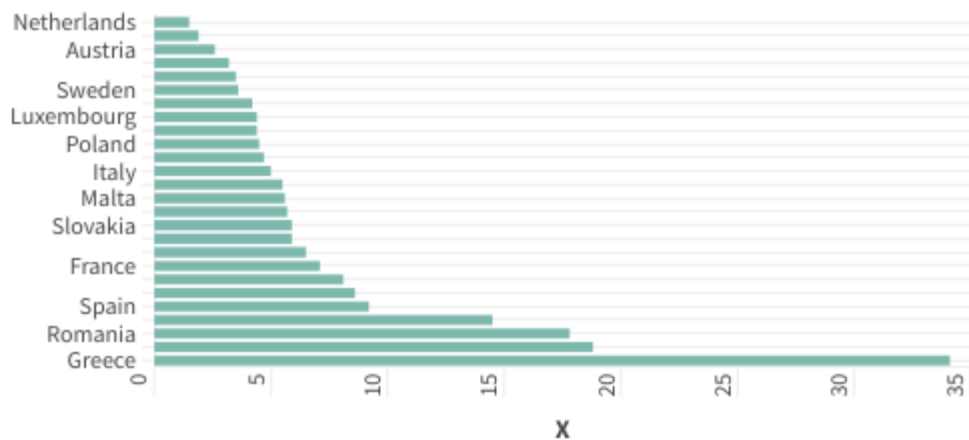

Fig.3, 4 - Sursă EUROSTAT, accesat iunie 2023

În final, măsurile adoptate nu se pliază în totalitate recomandărilor europene⁸ în ceea ce privește utilizarea încășărilor provenite de pe urma noilor taxe și impozite introduse.

Contribuțiile colectate la Fondul pentru Tranziție Energetică sunt utilizate doar pentru acoperirea costurilor generate de schema de compensare, iar aceste încășări ar fi trebui să finanțeze și campanii de promovare a reducerii consumului de energie sau programe de finanțare în tehnologii de decarbonizare și eficiență energetică la nivel de gospodării și întreprinderi.

ii. Ordonanța de urgență nr. 166/8.12.2022 privind unele măsuri pentru acordarea unui sprijin categoriilor de persoane vulnerabile pentru compensarea prețului la energie, suportat parțial din fonduri externe nerambursabile:

CONTEXT:

OUG 166/2022 a fost adoptată în decembrie 2022 și instituie acordarea unui sprijin financiar temporar pentru anul 2023 categoriilor de persoane vulnerabile pentru compensarea prețului la energie, fie că vorbim de energie electrică, energie termică centralizată sau de alte surse de energie precum gazele, buteliile, lemnele pentru foc, păcură, peleți ș.a.

Finanțarea acestei măsuri de sprijin are loc prin alocarea a 10% din fondurile disponibile prin Politica de Coeziune din perioada de programare 2014-2020, reprezentând un buget total de aproximativ 2,4 miliarde euro.

Beneficiarii identificați ca eligibili sunt încadrați în următoarele categorii:

- Pensionarii cu vârsta egală sau mai mare de 60 de ani cu venituri mai mici sau egale cu 2000 lei;
- Persoanele încadrate în grad de handicap ale căror venituri proprii lunare sunt mai mici sau egale cu 2000 lei;
- Familiile beneficiare de alocație pentru susținerea familiei;
- Familiile și persoanele singure care au stabilit dreptul la ajutor social.

Potrivit actului normativ, persoanele vulnerabile vor primi 1400 lei pe loc de consum/gospodărie vulnerabilă ce va putea fi

utilizat până la finalul anului 2023, sprijin acordat în două tranșe de 700 lei/semestru: o tranșă pentru perioada 1 ianuarie 2023-30 iunie 2023, plătită în februarie 2023 și o a doua tranșă pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2023, plătită în septembrie 2023.

Conform actualizărilor publicate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), instituția care gestionează distribuția sprijinului financiar, până în mai 2023 au fost distribuite aproximativ 2 milioane de carduri prin intermediul cărora cei vulnerabili pot plăti facturile la energie. În perioada februarie-mai 2023 au fost realizate 3 milioane de plăți însumând 680 milioane de lei⁹.

Comentarii

- Măsurile de sprijin financiar adresate categoriilor vulnerabile pentru achitarea cheltuielilor cu încălzirea gospodăriilor nu sunt suficiente și constituie doar intervenții pe termen scurt care, la fel ca în cazul plafonării prețurilor la energie, nu determină o eficientizare a consumului de energie și influențează prea puțin reducerea fenomenului de sărăcie energetică.
- Eficiența energetică scăzută a locuințelor este, pe lângă veniturile reduse, un alt element care amplifică sărăcia energetică în plan național¹⁰. Aceste instrumente financiare de sprijin pentru consumatorii vulnerabili trebuie însoțite de scheme de finanțare dedicate pentru accelerarea lucrărilor de creștere a eficienței energetice în gospodării și de implementare a tehnologiilor regenerabile pentru producția proprie de energie. Programele existente care finanțează astfel de măsuri nu se adresează și acestei categorii și în cele mai multe cazuri presupun contribuții financiare din partea beneficiarilor. Or, este de la sine înțeles că în cazul consumatorilor care nu dispun de venituri pentru asigurarea nevoilor energetice minimale, accesarea unor astfel de programe de finanțare este din start exclusă.

II. Măsuri adoptate de alte state membre pentru limitarea efectelor negative generate de criza energetică:

Creșterea prețurilor pe piețele de energie electrică și gaze naturale la nivel european a determinat și alte state să adopte măsuri de protecție a populației și alte instrumente pentru atenuarea impactului negativ al acestei crize și consolidarea în ansamblu a economiilor naționale.

Ca și în cazul României, plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale și introducerea unor subvenții pentru facturile la energie au reprezentat măsurile de sprijin clasice adoptate de majoritatea statelor membre. Preponderent, măsurile au vizat și reducerea TVA-ului la energie electrică și gaz pentru consumatorii casnici și non-casnici, reducerea tarifelor de distribuție a energiei electrice, precum și acordarea de vouchere sociale pentru acoperirea costurilor cu energia, susținute în mare parte prin introducerea de impozite pe profitul înregistrat de companiile energetice și prin fonduri provenite de la bugetul de stat, ori surse europene de finanțare.

Deși măsurile cu efect pe termen scurt și mediu au reprezentat baza intervențiilor de sprijin, unele state membre au introdus și prevederi care susțin o transformare energetică mai profundă și conduc către economii de energie la nivelul populației. În **Belgia**, guvernul a stabilit reducerea TVA-ului de la 21% la 6% la tehnologiile regenerabile precum panourile solare și pompele de căldură, iar similar, **Polonia** a introdus programe de finanțare pentru gospodăriile unifamiliale noi pentru achiziționarea și instalarea pompelor de căldură.

În acest caz, subvențiile sunt acordate în proporție de 30%-45% din costurile de investiții. Măsuri pentru creșterea independenței energetice a populației au fost luate și în **Lituania**, unde guvernul a pus la dispoziție un buget de aprox. 1,1 miliarde euro pentru investiții în renovarea clădirilor de apartamente, extinderea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice, înlocuirea instalațiilor vechi de încălzire pe bază de biomasă sau combustibili fosili cu tehnologii regenerabile. Aceste investiții vor fi finanțate și pentru sectorul public și întreprinderi.

Înlocuirea sistemelor de încălzire ineficiente energetic cu instalații noi, regenerabile a fost sprijinită și de țări precum **Germania și Franța**, dublată de investiții în creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și publice. Tot în **Franța** vor fi oferite stimulente pentru reducerea consumului pentru gospodăriile care se încălzesc pe bază de energie electrică, iar **Spania** a introdus prevederi care obligă clădirile publice și comerciale la introducerea unor măsuri pentru creșterea economiilor de energie, precum limitarea utilizării aerului condiționat și a iluminatului vitrinelor spațiilor comerciale. Guvernul spaniol a prevăzut și măsuri adiționale pentru promovarea energiei verzi prin eliminarea obstacolelor administrative în ceea ce privește sectorul prosumatorilor, iar în **Grecia**, Ministerul Mediului și Energiei a alocat aprox. 100 milioane de euro pentru promovarea comunităților energetice prin construcția de parcuri fotovoltaice care vor alimenta cu energie electrică gospodării aflate în sărăcie energetică¹¹.

III. Concluzii și recomandări:

Volatilitatea prețului energiei electrice, consecință a creșterii accentuate a prețului la gaze, a generat stabilirea unor intervenții de urgență atât la nivel național, cât și coordonat, la nivel european. Măsurile de sprijin adoptate prin intermediul ordonanțelor de urgență pentru plafonarea prețurilor la energie electrică pentru consumatorii finali au reprezentat o soluție necesară, pe termen scurt, pentru menținerea prețurilor la un nivel sustenabil pentru populație în plină criză energetică. De altfel, majoritatea statelor membre au implementat soluții similare de compensare a consumului de energie electrică și gaze naturale care au fost în schimb însoțite și de investiții concrete și planuri de finanțare pentru creșterea independenței energetice a populației pe termen lung.

În România, vulnerabilitatea energetică a gospodăriilor este tratată în continuare doar prin soluții cu aplicabilitate temporară și care tratează parțial problematica sărăciei energetice, fenomen tot mai acut la nivelul societății. Deși ordonanțele de urgență stabilesc măsuri necesare pentru limitarea efectelor negative ale creșterii prețurilor la energie, ele nu au puterea să influențeze o schimbare în comportamentele de consum la nivel de societate. În plus, adoptarea acestor prevederi în lipsa unor analize de impact și a unei consultări extinse cu toți participanții la piața de energie poate conduce la consecințe negative în ceea ce privește funcționarea pieței de energie și, în general, dezvoltarea sectorului energetic național.

Chiar și în momente de criză, instrumentele de sprijin adoptate

trebuie să fie fundamentate pe soluții care sprijină în continuare tranziția energetică și decarbonizarea economiei naționale, or, prevederile existente nu integrează măsuri pentru creșterea eficienței energetice a gospodăriilor vulnerabile și al gradului de acces la producția de energie regenerabilă.

Următoarele **recomandări** pot contribui la identificarea unor soluții care să susțină pe termen lung atenuarea sărăciei energetice în rândul populației și la desfășurarea în continuare a tranziției energetice juste, cu focus pe grupurile vulnerabile:

- Consolidarea bazelor de date existente privind consumatorii vulnerabili și populația afectată de sărăcie energetică și îmbunătățirea cadrului legislativ pentru valorificarea potențialului comunităților energetice și dezvoltarea eficientă a sectorului prosumatorilor, având ca focus consumatorul vulnerabil;

- Dublarea măsurilor de sprijin de urgență de politici publice și programe de finanțare concrete pentru creșterea independenței energetice a populației. Procesul de revizuire a Planului Național Integrat Energie și Schimbări Climatice (PNIESC), aflat în desfășurare, constituie un moment potrivit pentru o proiecție mai detaliată a intervențiilor necesare pentru reducerea vulnerabilității energetice. În același sens, pregătirile pentru operaționalizarea Fondului Social pentru Climă reprezintă un cadru prielnic pentru asigurarea finanțării necesare pentru gospodăriile vulnerabile;
- Pe lângă sprijinul financiar direct, ar trebui instituite și anumite stimulente sau deduceri fiscale la tehnologiile regenerabile (panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură) pentru a facilita și amplifica implementarea acestor soluții la nivelul întregii populații;
- În completarea acestor măsuri specifice, campaniile de informare și de promovare a reducerii consumului de energie trebuie multiplicat și desfășurate nu doar în perioade de criză, ci permanent, pentru o mai bună înțelegere a acțiunilor individuale necesare pentru limitarea efectelor negative ale prețurilor crescute la energie și ale schimbărilor climatice primate în ansamblu.

Surse folosite:

- 1- OUG 27/2022: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/262784?isFormaDeBaza=True&rep=True>
- 2- OUG 119/2022: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/261064>
- 3- Legea 357/2022: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/262447>
- 4- <https://www.acue.ro/dupa-luni-de-inactiune-masurile-luate-pest-noapte-agraveaza-criza-din-sectorul-energetic-si-vulnerabilizeaza-suplimentar-clientii-finali/>
- 5- <https://www.afeer.ro/media/comunicate-presa/85-se-distruge-pia-a-de-energie-prin-oug-119-i-modific-rile-aduse-proiectului-de-lege-in-senat-afeer-insist-pentru-transparen-i-o-consultare-real-a-operatorilor-din-energie-la-dezbaterile-din-camera-deputa-ilor>
- 6- <https://rwea.ro/comunicat-rwea-patres-referitor-la-noile-prevederi-din-proiectul-de-lege-privind-aprobarea-oug-nr-119-2022/>
- 7- https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/energie12r22.pdf
- 8- Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022R1854>
- 9- <https://mfe.gov.ro/cardul-de-energie-familiiile-vulnerabile-au-platit-3-milioane-de-facturi-in-valoare-totala-de-678-milioane-lei-numarul-si-valoarea-platilor-pentru-lemne-de-foc-au-crescut-de-5-ori-in-ultima-luna/>
- 10- https://bankwatch.ro/wp-content/uploads/2022/05/raport_saracie-energetica-energia-regenerabila.pdf
- 11- <https://www.bruegel.org/dataset/national-policies-shield-consumers-rising-energy-prices>

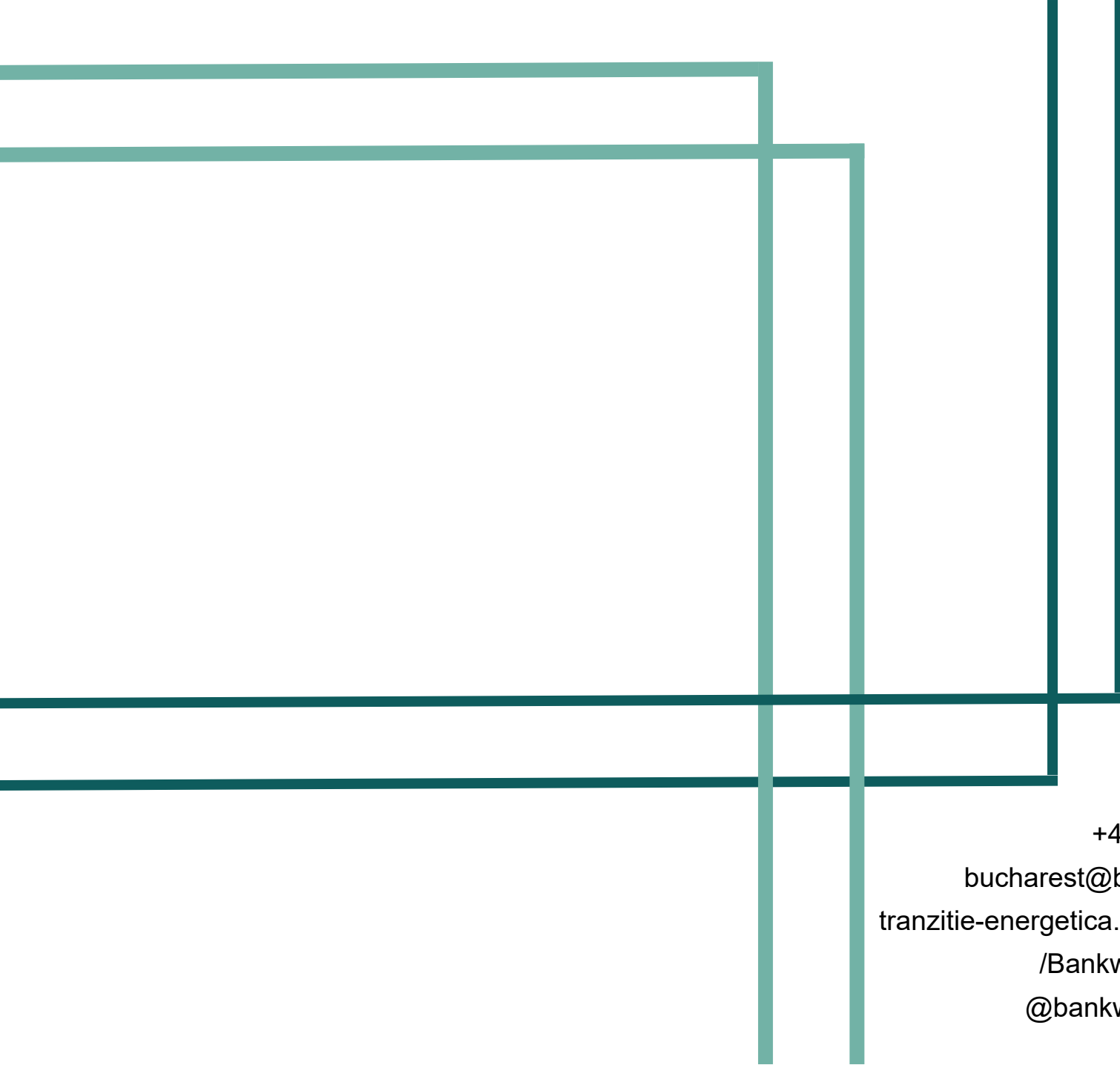
AUTOR	Laura Nazare
EDITOR	Anca Popescu
GRAFICĂ	Adina Zoican
PARTENER	Asociația 2Celsius

Dreptul de proprietate intelectuală

Raportul "ANALIZĂ: Măsurile adoptate pentru limitarea efectelor negative ale crizei energetice la nivelul consumatorilor casnici. Concluzii și recomandări" a fost redactat de către Bankwatch România, care deține dreptul de proprietate intelectuală asupra analizei.

Raportul a fost publicat în octombrie 2023.

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

+4031 438 2489

bucharest@bankwatch.org

tranzitie-energetica.bankwatch.ro/

/BankwatchRomania

@bankwatch_romania